

vuoksi. Vaan siitä huolimatta on meillä joku toinen "Debs", mikä varmasti kerran tulee olemaan presidenttinämme.

**Osaston toiminta on samanlaista laimeaa nyt kuin ennenkin.** Ompeluseuraa täällä ei ole ollut olemassaakaan, ainakaan tämän kesän ajalla. Sekakööri kuoli ennenkuin alkuun pääsi. Mieskööri on toiminut väsymättä jo kolmen kuun ajan ja joulukuun 18 ja 19 p. iltoina he näyttävät meille mulle, mitä ovat aikaansaaneet.

Näytelmäseura myös on vireillä ja vaurastuu toivottavasti, kun pääsevät oikein sinunattuun alkuun. Kiitospäivänä pitää huvitoimik. ohjelmallimat ja näytelmäseura avustaa "Kultaisella sydämellä". Sitten vielä vieraillee Friscoon näytelmäseura W. Berkeleyssä "Vahdokkaan" kanssa t. k. 21 p. Iltana kello 6, että tiedätte menä katsomaan, sillä "Vahdokas" on katsomisen arvoisen.

Täällä Friscossa se esitetään jouluk. 5 p. kello 6 illalla. Silloin ei yksikään Friscoon mummo väsy kavutessa sille mäelle, jossa työväen talo sijaitsee, miehet aina pääsee.

Olen ollut tässä virassani nyt jo parisen kuukautta ja täällä pitäisi olla toinenkin kirjeenvaihtaja Toverittarelle. Vaan ei ole näkynyt yhtä ainoaa pätkääkään enää. Toivoisin, että tämän uuden kirjeenvaihtajan järki "workkaisu" niin paljon, että kirjoittaisi jotain Friscoon uutisia. Hän ehkä tietää enemmän kuin minä tiedän. — Toveruudella: — Nalmi B.

#### KÄMPALTA.

Minnesotan rautarensillä ollessani eskity seuraamaan eräs maakappaleen omistaja suutarin muija. Harvinaisesta kohtelaisuudesta huolimatta me maanumien urastavien myyräin muijat, olimme hiukan arkoja joukkoomme eksyneeseen ammattimiehen muijaan nähden. Emme kuitenkaan saaneet nauttia suutarin muijan suuresta kohtelaisuudesta kovinkaan kauan, sillä eräänä päivänä hän, suutarin muija, lakkasi meitä myyräin muijia tuntemasta. Yksi klusankappale sattui vielä suutarin muijan eteen, joka ajoi hänet vielä kerran meidän myyräin muijan matalain kattojen alle. Se oli Englannin kielen taitamattomuus. Siksi hän joutui tekemään meille selvää asiotaan ja kyselemään, että kummasaako, Chicagossa vai New Yorkissa tulisi rikkaan elämä halvemmaksi? Suutari on mennyt mäelle trillikonettien kanssa ottamasta selvää maansa malmipitoisuudesta. Selitin muijalle, että näin "kruukien" kysymysten kanssa on kaikkein selvin kääntänyt toveri Lapatosun puoleen, sillä minun tietääkseni on Tossu ainoa, joka voi näin kriittillisiä kysymyksiä ratkaista.

— Voisitkohan sen Lapatosun hommata meille käymään? kysyy muija.

— En tiedä, olisiko se mahdollista, sillä Työmies pitäisi myös tuottaa ja luulen siitä koituvan ilian suuria menoja.

— Ei, ei, ehättää suutarin muija. Meillä on kaksi työmiestä myös tuottaa ja luulen siitä koituvan ilian suuria menoja.

— Ei, ei, ehättää suutarin muija. Meillä on kaksi työmiestä myös tuottaa ja luulen siitä koituvan ilian suuria menoja.

— Ei, ei, ehättää suutarin muija. Meillä on kaksi työmiestä myös tuottaa ja luulen siitä koituvan ilian suuria menoja.

Täällä Leadoressa kävi vähän sa-

maan tapaan. Täällä maanviljelijät, tai oikeammin pikku karjankasvattajat, pistivät jutun pystyyn, että täällä on öljylähteitä. Niinpä sitten pistettiin 12,000 eekkeriä karjan laidunmaata aitaan, siellä piti öljyä olemaan. (Maa, jossa ei ikänä ollut hujuakaan öljystä, eikä myös tule koskaan olemaan.)

Niin, alettiin tuumasta toimeen. Osakkeita alettiin myydä ympäri maailmaa, etupäässä työväestöä vedettiin nenistä noilla arvottomilla osakkeilla. Rahaa tuli kun roskaa.

Öljyalueen omistajat muijineen olivat kun riikinkukkoja, sillä hulputus veteli mainlosti. Rahaa oli kaiketi kertynyt toistasataa tubatta; ja öljy trillaus olisi pitänyt alkaa lähitulevaisuudessa, vaan erään kerran presidentti oli lähtenyt ja unohtanut huomaamatta rahat taskuunsa. Jotakin muistoesineitä löydettiin eri palkoista, kuten vanhoja kalossia, kenkiä, takkia j. n. e. vaan ei itsellään "resitenttiä".

\* \* \*

No niin, Lunta ei ole vielä paljon täällä Lemple kountin yläpäässä, noin kymmentä jalkaa paksusti vain parhaissa palkoissa. Huomenna jätämme tämän pohjoisen napaseudun, joten tämä on ehkä viimeinen pätkä täältä Leadoresta.

Toveruudella — Muori H—1.

#### PORTLAND, ORE.

Missä vika? Olemme odottaneet Suomen vaateavustuskomitealta 2056—5th Ave., New York, jotain tietoa niistä vaatelahetyksistä, jotka lähitimme täältä syyskuun 20 p. Olemme parikin kertaa kirjottaneet yllämainitulla osotteella, joka on New Yorkin osaston osote, vaan emme ole saaneet mitään vastausta. Lähetys sisälsi vaatteita ja kenkiä 320 lb, kaikki pitokelpoisia ja osa oikein hyviäkin.

Tulee lasten iltamat t. k. 28 p. Kaiken ohjelman suorittavat lapset, m. m. kaunis yksinäytöksinen kappale "Onnen tie". Ohjelmassa on myös kaunotanssia y. m. Muistakaa tulla kuulemaan ja näkemään, mitä nouseva polvi meille esittää.

**Kesälepo ei virkistänyt.** Ompeluseura, yhdet tanssit tanssittuun, on taas asettunut lepäämään, lukuunottamatta virkeää rahastonhoitajaa.

**Opetelkaa englanninkielitä.** Kaupungissamme on avattu yksi iltakoulu lisää, jossa opetetaan lukemaan ja kirjottamaan englanninkielitä. Koulu on vapaa, se sijaitsee Mississippin ave. ja Monroe st. koulussa, Shaver School. Opetusillat tiistai, keskiviikko ja torstai.

**Kuplemantuomiot kansan äänestäminä** uudestaan käytännössä. T. k. 5 päivänä hirtettiin Salem vankilassa Emmet Bancroft, yksi sheriffi Taylorin murhaajista. Kahta miestä odottaa sama kohtalo, ellei armahdusta anneta.

**Kylmästi vaan.** Ei minkäänlaisia juhliisuuksia, vaikka saavat tällustella ilian miesten rinnalla anomuspalkalle, vedellä ristiä ninkuin miehet, niin sillä tavalla nyt naiset! Ensimmäinen kertaa Amerikassa äänestävät "prestantit" ja vain niin kylmästi. Mutta onpa sen edestä talseltukin kymmeniä vuosia, oltu vankiloissa nälkälakoissa j. n. e. Sits miksi "juplerata" siitä minkä jo kaikkien maiden maiden, paitsi Englannin, naiset ovat jo ennen meitä voittaneet.

Höpsä.

#### PEARSON, WASH.

Kun ei ole pitkiin aikoihin näkynyt tältä paikkakunnalta kirjoitusta Toverittareissa, niin koetan minä esikertalaisena kirjoittaa jonkun rivin. Olen tilaanut Toveritarta monta vuotta ja aina odotan sitä kuin parasta ystäväni. Minä toivon, että se saapuisi nyt jo pian jokaisen naiseksi mahtavana, punaisella painettuna. Silloin se näkyisi, mitä nais-

armeija saa aikaan. Ei se ole kylmiksi päästä kymmenen tuhanteen, vaan alati eteenpäin.

**Tällä ympäristöllä on asukkaat** pienviljelijöitä, tai toisin sanoen kantofarmareita. Olemme muka tulleet kapitalismia pakoon ja ottaneet palan maata, jossa työskentelemme, ettei olisi färvis kuunnella pillin puhalluksia. Mutta emmepä pääse riis-toa pakoon täälläkään.

Päinvastoin täällä on tavattoman suuri työtaakka ja huoli toimeentulosta; ei ole varaa ostaa konetta helpottaaksemme raskaita töitä. Emmekä saa olla omia isäntiämme kotonamme, vaan on pakko mennä muualta leipä hankkimaan. Useat täällä kokeilevat kanan kasvattamista. Mutta kun kanan ruoka täytyy ostaa, niin ei siinäkään hommassa spurtta kannatusta ole.

Työläinen, koska vaadit oikeuksia. Kapitalismi imee kuin ilimato. Jokaisen velvollisuus on toimia aatteemme hyväksi. Tärkein velvollisuutemme on hankkia tietoisuutta lukemalla työväen kirjallisuutta. Ja silloin kun me kerran käsitämme luokka-aseemme, olemme me halukkaita työskentelemään olosuhteittamme parantamiseksi. Joukkoina voitetaan, mutta yksilöinä kaadutaan. Tervehdys kaikille raatajoverille.

Selma J.

#### COBALT, ONT., CAN.

Jos taas pitkästä aikaa lähettäisin Toveritaren lukijoille tervehdyksen täältäkin. Täällä on ollut erittäin kaunis syys. Koko lokakuu on ollut lämmin ja kirkas, vasta kuukauden lopussa parina päivänä vähän satoi. Tulipa jo hieman lunta. Kyllä sietääkin olla kauniita ilmoja, sillä polttoaineet ovat täällä hirveässä hinnassa. Kolit maksavat 22:50 tonni ja sanovat, että ne jonkun ajan kuluttua nousevat \$28:aan. Puut tietenkin nousevat hinnassa samalla tavalla. Kyllä nyt työläiset saavat ajatella, miten taas talven yli voi sulana pysyä. Onneksi on varattu osaston talolle kolla koko talveksi, joten sinne täytyy usein mennä itseään sulattelemaan. Eteenpäin osaston toimintaakin on koetettu viedä ja aivan entisellä kurssilla, vaikka ei täällä ole sanottavasti miehiä kaupungissa. Osan naisikin on mennyt metsiin, enimmäkseen Suomesta tulleita.

**Ihannellitto** alkoi taas uudella innolla toimimaan. Kehitysseurakin alettiin juhliillisesti. Pidettiin avajais-iltama, tarkoituksella saada yleisön innostuksen seuran toimintaan. Mutta näyttää, että samat henkilöt saavat istua joka vuosi kehitysseurassa.

Näytelmä "Hehkuva tulivuori" esitettiin täällä lokakuun 30 p. Katsojia oli kerääntynyt runsaasti ja kuulemiani mukaan he poistuivat tyytyväisinä. Riennetäänpä nyt taas haaille t. k. 23 ja 24 p. kun Sanna Kannasto saapuu puhumaan. Merään joukolla kuulemaan, ettei puhujan tarvitse tyhjiä seiniä puhua.

R—a.

#### CHASE, B. C.

Koetan minäkin vähän kirjoittaa lehteen, kun ei täältä koskaan mitään ole lehden palstoilla.

Talvi näyttää tulevan, yöt ovat kylmiä ja lunta on tullut vuorille. Elämä taas näyttää niin synkälle näin talven tullen.

Kansaa tulee tänne Chaseen joka taholta, että en ole tässä kylässä ennen sellaista tungosta nähnyt. Eräänä yönä oli sairaalakin täytetty yövierailia kun kaikki paikat olivat niin täynnä. Kyllä täällä on hirveä asuntopula. Melkein joka talossa asuu kaksi perhettä samoissa huoneissa. Mikä niitä ihmisä niin tavattomanasti tänne pidättäne, en tiedä. Sahanmylly käy kahdella vuorolla, yöllä ja päivällä. Yöllä tehdään töitä kymmenen tuntia ja päivällä ya-

deksän. Tukkikämpät sanotaan hyvin "runnaavan" ja miehiä niihin hankitaan joka puolelta. Olen kuullut, että palkka on laskettu dollarilla päivältä.

Niin, täällä B. C:ssa saatiin taas äänestetyksi "märkä". Toiset valtiot ovat jääneet kuiviksi suurella äänellä enemmistöllä. Mutta täällä on päinvastoin. Kuulin, että suureksi osaksi naisetkin ovat äänestäneet märkää. No, kunhan nyt saavat siten ihanteestaan tarpeekseen, nähdesään juopuneiden hoipertelevan j. n. e. Kaksi vuotta saa sitä hyvää aikaa taas pitää. Ehkäpä heidän ilmiänsä ensi vaaleihin mennessä jo vähin aukenevat. Parempaan sitä aina pitäisi pyrkiä. Toverittaren laajalle luktjakunnalle tervehdykset! Hilma.

#### HOQUIAM, WASH.

Kun täältä näkee niin harvoin kirjoitusta Toverittaren palstoilla, niin on syytä kysyä: mikä teitä emännät oikein valvoo? Nytkin on varmaankin puoli vuotta siitä, kun on mitään hiiskuttu yhteispyynnöistänne Toverittareissa. Aivan tuntuu siltä, kuin me naiset ei täällä hommataisi mitään. Mutta me melkein saamme olla ylpeitä siitä, että meistä riippuu osastomme toiminta nykyään, lukuunottamatta paria poikamiestä ja joitakin ukkomiehiä. Ei sillä, etteikö täällä olisi toimitsijoita, jos olisi ihmisillä halua ja innostusta toimintaan. Mutta jokaisella on omat esteensä, mikä asettaa mitään syyksi. Joku uskoo toimineensa yksilöksi, mikä on taas mistäkin syytä väsähtänyt ja lyönyt tehtävät laimin. Kukaan luokkatietoinen nainen ei voi sanoa toimineensa kylliksi, eikä ainakaan ilian paljon. Lastemme tulevaisuuden takia on meidän velvollisuutemme toimia entistä enemmän.

Lokakuun 28 p. päättivät ompeluseuran naiset kokouksessaan, että he pitävät lähitulevaisuudessa iltomat rahastonsa kartuttamiseksi. He ovat jo tilanneet näytelmäkappaleenkin, mutta tämän kirjoittaja ei tiedä kappaleen nimeä.

Valittiin myös komitea, joka pitää huolta lasten iltamista. Iltamat pidetään joulukuun iltana.

Komiteaan tuli valituksi Mrs. Vartio, Mrs. Ottelin ja Mrs. Siljander. Hartain toivon on, että komitea tekee tehtävänsä, että ei käy niinkuin kävi kesällä keesäkoulun. Alussa oli lupaavaa, vaan miten kävi lopussa. Ainoastaan kahtena sunnuntaina saapui opettaja haaille. Lapsia kyllä oli kokolailla ja innostuneita olivatkin, vaan kun opettaja narrasi, niin lapset menettivät luottamuksensa. Ei voitu enää saada lapsia kouluun, vaikka valittiin uusi opettajakin. He eivät enään tahtoneet tulla narratuksi.

Se on hyvin ikävä asia, kun lapset menettävät luottamuksen, eikä totta?

Niin, ehkäpä tämä nyt tällä kertap riittää. Toiste lisää. Rakel.

— Me haluamme luoda kaikkien työläisten osuustoiminnan, eikä osuustoimintaa niitä pieniä kauppa-isäntiä varten, jotka huutavat vapaata, rajoittamatonta kauppa, joka ei ole mitään muuta kuin harvojen vapautta liikevoittojen kiskomiseksi ja köyhyyttä kaikille muille. Venäjä tulee muodostumaan yhdistyneeksi kaikkien työläisten koko Venäjää käsitäväksi osuustoiminnaksi. Se on meidän päämäärämme.

#### NAINEN KONSULINA.

TOKIO, marrask. 2 p. — Rouva Diana Apear, amerikalainen (nähtävääkin armenialaissyntyinen), täällä asuva nainen on saanut kunnian olla ensimmäinen naiskonsuli historiassa. Hänet on nimetty Armenian konsuliksi Tokioon.